

WaterPeilingen

Nummer 55

VWG Nieuwsbrief 15 januari 2026

De Nieuwsbrief van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis verschijnt 1 x per maand rond de 15^e van de maand.

Bestuur:

Het bestuur vergadert op vrijdag 27 februari, 22 mei en 29 september 2026.

Oproep:

Met een nieuw jaar verzoekt de penningmeester u om uw bijdrage van € 30,- aan de VWG over te willen maken op rekeningnummer: NL 91 INGB 00000 93830. Het spaart de penningmeester veel tijd uit als u dit nog deze maand zou willen doen.

Tip: plaats de overboeking standaard jaarlijks in bij de opdrachten dan heeft u er geen omkijken meer naar.

Of het een echte winter is of nog wordt moet nog blijken maar de hoeveelheid sneeuw die in de week van 3 tot en met 10 januari viel was wel bijzonder.

Onderstaand een afbeelding van de molenviergang bij de Rotte Meren. Wel sneeuw op het land maar geen ijs op de sloten.

(afb. poldermolens in een sneeuwlandschap, ve).

In 2026 zal er in de excursies aandacht worden besteed aan de overstroming van de grote rivieren.

Het voornemen is om aandacht te besteden aan de bouw van het nieuwe gemaal in Hardinxveld-Giessendam en in het najaar iets verder naar het oosten aan het thema klimaatadaptatie en land- en tuinbouw.

Bovendien zal op 5 juni 2026 de vaarexcursie in Maastricht opnieuw worden aangeboden. Deze vaartocht onder de vlag van de VWG zal alleen doorgang vinden als er voldoende belangstelling is (tenminste 35 deelnemers).

Mocht iemand suggesties hebben voor 2027 dan mag u dat laten weten.

Voor de VoorjaarsExcursie van 2028 zal Zeeland het doel zijn. 2028 herinnert op dat moment aan januari/ februari 1953 maar zou daarnaast een moment moeten zijn om te kijken waar de provincie naar toe wil groeien. Op dit moment spelen er tal van grote uitdagingen die ook de waterwerken en in het bijzonder de toekomst van de Deltawerken raken. Om een voorbeeld te noemen. De Zeelandbrug zal medio 2040 vervangen moeten zijn. De brug wordt veel intensiever gebruikt dan bij de opening. Zwaarder verkeer en meer verkeersbewegingen noodzaken tot tijdig komen van een nieuwe oeververbinding die een belangrijke schakel is tussen Zeeland en Rotterdam.

Ook de Oosterscheldekering en de Haringvlietdam vragen om het toekomstbestendig maken, de veiligheid maar ook de leefbaarheid in de beide stromen.

Vincent Erdin, Excursiecommissie.

Algemeen:

De overstroming van de grote rivieren die eind 1925 begon en duurde tot in het voorjaar van 1926 zal dit jaar op tal van plaatsen aandacht krijgen.

Bij de grote rivieren wordt misschien eerder aan de Maas, Rijn en Waal gedacht maar ook de IJssel trad buiten de oevers. Binnensteden van Deventer en Zutphen stonden onder water.

Vorige week werd er in Zalk onder winterse omstandigheden een herdenkingsbijeenkomst gehouden. Ofschoon er sindsdien tal van maatregelen zijn genomen komt het nog met enige regelmaat voor dat de IJssel buiten de oevers treedt. Echter door de genomen maatregelen komt het water nauwelijks meer in de binnenstad hooguit staat een kade enigszins onder water. Idem bij Nijmegen.

Maatregelen die getroffen zijn: het plaatsen van schotten, het aanleggen van een by pass bij Kampen, Zwolle en Nijmegen.

Unie van Waterschappen (Den Haag).

Sneeuw een prettige vorm van neerslag om de watervoorraden aan te vullen. De sneeuw die tussen 3 en 7 januari in buitengebieden is gevallen is een mooie aanvulling op de grondwaterstand. Sneeuw spoelt niet direct naar een sloot maar smelt ter plekke als het warmer wordt, langzaam verdwijnt smeltende sneeuw in de bodem. Of dat ook op deze manier is gegaan waar vanaf donderdag 8 januari regen is gevallen die de sneeuw meenam naar sloten is misschien een ander verhaal. Voor waterschappen is sneeuw ook gunstig: gemalen hoeven niets af te voeren bij deze vorm van neerslag.

Waterschap Vechtstromen (Almelo)

Watergraaf Stefan Kuks is voorgedragen voor herbenoeming. De huidige termijn loopt op 1 juni 2026 af. Kuks is sinds 2014 watergraaf en blijft tot eind 2028 in functie om dan met pensioen te gaan. Daarnaast is hij hoogleraar aan de TU Twente.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (Houten).

Op de website wordt aandacht besteed aan de overstroming in januari 1926 die een belangrijk deel van de provincie Utrecht onderwater zette. Het Fort Ruigenhoek ligt als een eiland in de zee. Ook het verhaal van een machinist op gemaal Adriaan van het waterschap Bijleveld en Meerndijk die letterlijk dag en nacht op het gemaal aanwezig was om in 25 dagen en nachten het water weg te pompen.

Kortgeleden heeft het hoogheemraadschap de oefening 'Wolkbreuk' gehad, in het evaluatieverslag wordt ook de les van 1926 meegenomen: hoogwater op de Lek, sabotage en nepnieuws.

Meer over de watersnood van 1926 staat onder de rubriek: Watererfgoedverhalen.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Heerhugowaard)

Diederik Aten en Lars Boon als historici van HHNK samen in gesprek over de Stormvloed van 13/ 14 januari in Noord-Holland. Waterland, de Zaanstreek, Anna Paulowna en Marken werden zwaar getroffen. Deze ramp was de druppel om tot besluitvorming over te gaan en de plannen voor de Afsluitdijk te actualiseren en ook daadwerkelijk uit te gaan voeren. Het gesprek tussen Diederik en Lars staat op de website van HHNK. Het zal een van de laatste

keren zijn dat Diederik Aten hier te beluisteren is, aan het eind van de maand neemt hij na bijna 30 jaar afscheid en gaat dan met pensioen.

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (Amsterdam).

Op 17 december kreeg het waterschap de ‘de toekomststoel’ overhandigd door de organisatie Grootouders voor het klimaat. Deze organisatie is in 2016 ontstaan en wil bestuurders er bewust van maken dat besluiten van nu doorwerken naar de kleinkinderen van straks. De oproep is dan ook daar rekening mee te houden zodat kleinkinderen in een goede leefomgeving kunnen wonen en werken. Feitelijk is de oproep veel groter en gericht op de leefomgeving van alle kleinkinderen.

Dat raakt ook de opmerking van dijkgraaf Hetty Klaver tijdens het lustrumsymposium op 20 november: eigenlijk zou iedereen overal gewoon schoon water uit een sloot moeten kunnen drinken. In haar jeugd jaren was het niet aan de orde om in de IJssel bij Deventer te zwemmen, kinderen van de toekomst zouden dat wel moeten kunnen doen zonder bezorgd te zijn over de gevaarlijke stoffen want die zijn er dan niet meer.

Hoogheemraadschap van Rijnland (Leiden)

Op 15 januari is het hoogheemraadschap begonnen met de restauratie van de Keersluis en Mallegatsluis in Gouda. Deze werkzaamheden maken onderdeel uit van de verbetering van de IJsseldijk in het kader van het Hoog Water Beschermings Programma. De Keersluis wordt zodanig gerestaureerd dat deze weer het uiterlijk krijgt van het bouwjaar 1931 toen de sluis werd gebouwd. De Mallegatsluis krijgt nieuwe hefdeuren. Omdat dit een gemeentelijk monument is wordt er samengewerkt met de gemeente Gouda. De werkzaamheden bij de Keersluis nemen anderhalf jaar in beslag, de deuren bij de Mallegatsluis zijn dit voorjaar al geplaatst.

Hoogheemraadschap van Delfland (Delft).

Het hoogheemraadschap heeft plm. 3.000 kadastrale percelen in eigendom in hoofdzaak hebben die een waterstaatkundige functie. In een aantal gevallen is de functie vervallen maar is het perceel wel eigendom gebleven. Het hoogheemraadschap wil nagaan of het mogelijk is om een perceel in gebruik aan derden af te staan als daar om gevraagd wordt. Op de website zal het vastgoedbedrijf van het hoogheemraadschap publiceren welke percelen daarvoor in aanmerking komen.

Vorig jaar werd bijvoorbeeld al een voormalige dienstwoning bij een gemaal te koop aangeboden.

Hoogheemraadschap Schieland & De Krimpenerwaard (Rotterdam)

Op vrijdag 30 januari is er een publiekscollege in het kantoorgebouw Maasboulevard 123, Rotterdam van 15 u – 17 u over ‘1953’. Voor het hoogheemraadschap was die ramp een kantelpunt in het denken over waterveiligheid. Ook na 73 jaar wordt ‘1953’ steeds meegewogen in het maken van beleid.

De dijkgraaf opent de bijeenkomst en Frans Veerman zal het college geven. Aanmelden kan via de website van het hoogheemraadschap.

Waterschap Hollandse Delta (Ridderkerk)

Dijkgraaf Jan Bonjer is voorgedragen voor herbenoeming per 1 mei, het wordt dan de tweede bestuurstermijn. Tevens is hij voorzitter van het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk (Zeeland). Voor zijn overstap naar het waterschap was Bonjer hoofdredacteur bij het Financieel Dagblad.

Waterschap Brabantse Delta (Breda)

Bij het buurtschap Langereit wordt bij de Gilzewouwerbeek in de Wouwervallei wordt 5 hectare nieuwe natuur met verschillende klimaatbuffers aangelegd. Het plan zit in de voorbereidingsfase.

Waterschap Aa en Maas ('s Hertogenbosch)

Acht waterschappen, Aa en Maas, DOD, HHNK, Hollandse Delta, Rijn en IJssel, Rijnland, Stichtse Rijnland en Vallei en Veluwe, werken aan de rioolwaterzuivering van morgen. Kenniscentrum STOWA denkt mee in het proces om vernieuwingen en verbeteringen te bereiken die misschien nu nog niet in beeld zijn maar gaande het denkproces op tafel komen. Door blanco te beginnen wordt er geen specifieke oplossing uitgesloten. Bij deze eerste acht komen in de loop van het jaar de waterschappen de Dommel en Limburg.

Waterschap Limburg (Roermond)

Dijkgraaf Saskia Borgers is opnieuw genomineerd als beste bestuurder 2025. Stemmen kan tot 26 januari en de uitslag wordt op 4 februari bekend gemaakt.

Data

Exposities 1825:

Ermelo; Museum Het Pakhuis: 8 december 2025 tot 8 februari 2026.

2025/ 26: Overstroming grote rivieren die begon op 19 december 1925 maar liep door naar 1926.

2027: 750 jaar Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard, er is inmiddels een website ontworpen die alle informatie beschikbaar zal stellen over dit bijzondere jubileum: [www. Alblasserwaard750jaar.nl](http://www.Alblasserwaard750jaar.nl)

2027: De Unie van Waterschappen bestaat 100 jaar.

2027: 100 jaar waterloopkundig onderzoek en oprichting Waterloopkundig Laboratorium in 1927

2027: 25 jaar Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

2028: 75 jaar na 31 januari/ 1 februari 1953

2029: Wetterskip Fryslân bestaat 25 jaar.

2030: VWG bestaat 40 jaar

2030: 175 jaar na de overstroming van de grote rivieren begin maart 1855.

2030: Begin aanleg van de Stelling van Amsterdam (1880)

2030: De Wieringermeer bestaat 100 jaar

2030: 5 november Sint Felixvloed van 1530. Getroffen gebieden lagen in Holland, Brabant, Zeeland en Vlaanderen.

2032: De Afsluitdijk bestaat 100 jaar

2033: in 1533 ontstonden de eerste waterschappen in Friesland, uiteindelijk werden dat er 1.500. Nu werkt het Wetterskip Fryslân (Leeuwarden) in de provincie, op de Waddeneilanden

Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland en in een taartpuntje in de provincie Groningen.

In de komende jaren zijn er tal van herdenkingen, het overzicht zal periodiek worden bijgewerkt.

Mocht iemand belangstelling hebben om over een van de bovengenoemde gebeurtenissen een bijdrage te leveren in TWG dan zijn de richtlijnen daarvoor op de website te vinden.

Mochten er wijzigingen in uw adressering zijn door verhuizing of het mailadres wilt u die dan doorgeven aan: **waterstaatsgeschiedenis@hotmail.nl** . Helaas komt het incidenteel voor dat het tijdschrift of een mailbericht naar een verkeerd adres wordt gestuurd.

Helaas komt het voor dat niet alle mailberichten ook op dit mailadres afgeleverd worden, bij twijfel: trek aan de bel of stuur het bericht met het verzoek om een bevestiging van aflevering/ontvangst.

Het mailadres waterstaatsgeschiedenis@hotmail.nl ook gebruiken als u andere vragen met betrekking tot de VWG heeft. Via dit mailadres worden ontvangen berichten verzonden naar de juiste persoon.

Om in stijl af te sluiten:

Vincent Erdin, secretaris VWG
15 januari 2026, Middelburg